

AVASTETŐ FEJLESZTÉSE CSALÁDI KULTURÁLIS, PIHENŐ ÉS SZABADIDŐPARK

Építési engedélyezési terve

RÉSZLETEK A MŰSZAKI LEÍRÁSBÓL

„ .....

A TERVEZÉSI HELYSZÍN: AZ AVAS

Az építési területünk Miskolc központi részén, a Belváros közvetlen közelében lévő, tekintélyt parancsolóan magasló Avason helyezkedik el.

Az Avas Miskolc város jelképe. Nemcsak természeti adottságairól, szépségéről és gyönyörű, városra néző panorámájáról nevezetes, hanem a lábánál meghúzódó apró házacskák alkotta utcáiról, pincesorairól, az egykoron virágzó, mára már omladozó borozó-vigalmi negyedéről is híres volt. A házacskák mindenhol hegybe vájt pincékkel járnak együtt, és alkotnak különleges utcaképet, különösen a Csabai és Zsolcai sor utcái festői háttérrel adnak a tervezendő pihenőpark környezetének. Az Avas domb déli oldalán évszázadokig szőlőt termesztettek. A pinceház státusszimbólum volt Miskolcon; a szépen díszített házacskák a szűk, kanyargós utcákon ódon hangulatot árasztanak ma is.

Az Avas tetején elhelyezkedő tervezési területet Műemléki környezet- és Helyi települési értékvédelmi területeken található, melyet II. rendű közlekedési célú közterületek (Mendikás dűlő, Zsolcai sor, Győri sor, Horváth-tető) határolnak. A helyszínek több területen találhatóak. A családi kulturális-, pihenő- és szabadidő park területe a 11986 hrsz.-ú területre, a kertészeti terveken szereplő sportpálya fejlesztések a 12064/41 hrsz.-ú területre vonatkoznak. A tervezéshez hozzá tartozik egy átkötő sétány létrehozására, amelynek helye már a 13003 hrsz-ú telek , pihenőparkkal közvetlen szomszédos részére nyúlik át.

Az Avas hegy vulkáni eredetű, 234 m magas domb. A domb tetején áll a TV-torony és kilátó, ahonnan az egész környék jól belátható, így a pihenőpark területe is.

Az „Avas” név régi magyar szó, tiltottat jelent. Arra utal, hogy egy időben tilos volt itt legeltetni a jószágot, mert a borospincéket beomlással fenyegette. A XX. század elején a paleolitikus Szeletakultúrához tartozó kőeszközöket találtak az ún. „tűzköves” dűlőben. Az építési terület szomszédságában a 13003 hrsz-ú zöldterületeken a kilencvenes évek elejétől folyamatosan történtek ásatások egészen 2006-ig bezárólag, mely során kiderült, hogy a földfelszínhez közel számtalan mennyiségben pattintott kőkorszaki tárgyat rejt a föld, közöttük sok gyönyörűen megmunkált kőeszköz van. Az ásatások nemzetközileg is nagy szenzációnak minősülnek, de egyelőre még a folytatás és méltó bemutatás várat magára. Az ásatások során a kutatók itt jöttek rá, hogy az ősember a kőfejtéshez tüzet használt, a hőkezelés kezdete 70 000 évre tehető, de több százezer éves leletek is előkerültek. A kovakő szent hegye volt az Avas. Dr. Ringer Árpád régész-geográfus kutatásai igazolják, hogy a területen beláthatatlanul messze visznek vissza az időben a civilizált élet nyomai.

A történelmi Avas tehát már az ősidők óta lakott település volt. Az Avas mindemellett komoly hely- és kultúrtörténeti jelentőséggel is bír. Hasonlóan a budai Gellért-hegyhez, a hegy már a kereszténység megjelenése előtt is kultikus hely volt, majd a kereszténység megjelenését követően a borkultúra középpontja lett. A területen szőlődűlők sorakoztak végig, melyet mára már inkább erdős terület váltott fel. A Miskolcon található közel ezerötszáz borházból mintegy 900 az Avason található. Az Avas borpincéinek nagy része állítólag már a török hódoltság idején is létezett.

A tervezés során, ezekből az előzményekből, kultúrtörténeti és helyi helytörténeti érdekességekből igyekeztünk a tervünkbe visszacsempészni valamennyit, természetesen a tervezési program keretein belül maradván.

A TERVEZÉSI MUNKA ÁLTALÁNOS LEÍRÁSA:

A családi pihenőpark létrehozása és a sportpályák kertépítészeti fejlesztése Miskolc város ezen kultúrtörténeti jelentőséggel bíró területén komplexen kíván illeszkedni a meglévő hosszú idő óta érintetlen Avastetőhöz.

Ennek az illeszkedésnek a hozadékaként a rekreációs övezet nagyobb volumenben fejleszhető, hiszen felesleges túlköltés nélkül lehet a közbeszerzés költségkeretét használni, másrésztől neutrálissá képes válni a kialakult közparki szövethez illetve olyan meghatározó, a Város identitásához szervesen kapcsolódó objektumhoz, mint az Avasi Kilátótorony.

A célunk tehát egy olyan rekreációs, a lakosság pihenését és kikapcsolódását segítő közpark és épület létrehozása volt, ami a Város fejlesztésének katalizátoraként képes működni, nem csekély ökológiai fontossága mellett.

A cca 2ha alapterületű pihenőpark létrehozása és szervezése csatlakozik a bevezetőben említett műemléki pincesorok vadregényes utcaszövetéhez is, amelyek mára már elég lepusztult képet mutatnak magukról. Fejlesztést, innovációt és sok-sok felújítást igényelne a festői szépségű táj, melyre egy szépen kialakított szervezett, közbiztonsági szempontból biztonságos pihenőpark szomszédsága esélyt adhat a jövőre nézve.

A megbízónk által megadott, fent ismertetett program, valamint a leegyeztetett és elfogadott vázlatterveink szerint a következő:

A park központi bejárata közvetlenül az Avasi-kilátótorony előtt kialakításra kerülő buszfordulónál van és a központi épületen is áthaladó közlekedő és rámpára szervezve becsatlakozik a meglévő erdei útba, összekötve ezzel a Csabai sor, Horváth sor, Latabár sor csatlakozásánál található un. Angyalbástyát a Kilátóval. Erre az útvonalra fűződik fel a park összes „élményeleme”, kezdve a szabadtéri kiállítótér-szerű un. látványparktól, sövénylabirintus és lepkeparkon át a „lugasok”-ig illetve az „amfiteátrum” szabadtéri rendezvényteréig. Míg az első három látványelem a park új részei lesznek, addig az utolsó két elem a meglévő területen is megtalálható egyenlőre erősen elhanyagolt állapotban. Míg az amfiteátrum kialakítása, a remek elhelyezkedése és adottsága miatt, további építészeti elemek hozzáadását egyelőre nem igényelte (esetleges rendezvények infrastruktúráját a fogadóépület adja), addig az un. „lugasok teraszainak” kialakítása a fellelhető archív fotók alapján, az egykoron volt eredeti állapotuknak megfelelően lett tervezve.

Az 1ha-os sportpark a meglévő sportpályák kiegészítéseként épül, a pihenőparktól teljesen elkülönülő területen, de a Mendikás út összekapcsolja a két tervezési helyszínt.

A KULTURÁLIS KÖZPONT - FOGADÓ ÉPÜLET ÁLTALÁNOS LEÍRÁSA:

A TERVEZÉSI MUNKA RÉSZLETES LEÍRÁSA:

A fogadóépület kialakításánál a pályázati kiírás szellemében a fenntarthatóság és az ökológiai terhelés minimalizálása voltak a főbb célok a környezethez való illeszkedés mellett. Telepítése a megbízó által választott vázlattevi koncepciónak megfelelően a tervezési terület észak-nyugati része és egyben a legmagasabb pontja is, melyen jelenleg zászlórudak és pihenőpadok állnak.

Az előzetes program ~700 m² hasznos alapterületet igényelt, a helyi építési szabályzat azonban a területen csak ennél jóval kisebb térszín feletti beépítést enged. Ennek, az ökológikus szemléletnek és a neutralitás koncepcionális kívánalmának okán helyeztük az épületet a földfelszín alá, kvázi dombházat kialakítva már az első vázlatokkor.

A tervezett épület a park kilátó felöli bejáratához szervezett, mely egyben az un. Horváth-tető legmagasabb teraszainak egyike. Tömegformálását tekintve visszafogott, tájba simuló a centrálisan szervezett terek zöldtetős fedésének köszönhetően. Centralitását –amely kívánalom volt- a bejáratú rámpáról megközelíthető üveg folyosó szervezi, és egyben elosztja is egyben közlekedőként, melyhez közvetlenül kapcsolódnak a föld rejtett rendezvény és kiszolgáló terek.

A centralitás az egyszerűség és a közlekedő területek minimalizálása mellett harmonizál a környezetében lévő Kilátótorny és a köré kialakítandó buszforduló középpontúságával.

A ház fontos eleme emellett a határozott irányú közlekedési rendszere is, amely szervesen kapcsolódik a párhuzamosan folyó pályázat, az avasi buszforduló végállomás közlekedési rendszeréhez, egyszersmind hangsúlyozza az épület fogadó-bejáratú jellegét, és határozottan irányítja a látogatókat a park belseje felé.

A Kulturális Központ épülete bár centrális alaprajzú, de ha jól megfigyeljük két egyenlő és tökéletesen szimmetrikus részből áll, melyet a parkba vezető út szel ketté, illetve erre az irányra merőleges tengelyen bevilágító udvarok tagolnak. A kör—szimbólum, illetve a körbe írt kereszt szimbólum ősi jelkép, mely az ég és a naprendszer égitesteinek jelképe a négyes osztás a négy évszakra oszló évet jelképezi, a nappálya négy fontos állomását. A legősibb településforma is kerek alaprajzú, és az égtájak szerint negyedelődik. (A városoknak ma is „negyedei vannak”) Ez az ősi szimbólum is visszautal a bevezetőben említett ősi örökségére a területnek.

Az épületünk alaprajza tehát az égtájak által kijelölt tengelyek szerint negyedelődik, így kialakulván 4 nagyobb térrészre, melyhez 4 kisebb kiszolgáló részek tartoznak. A négy nagyobb részbe helyeztük el a fő funkciókat, a vetítőterem, kiállító tér, foglalkoztató helyiség illetve a vendéglátó egység funkcióját. A kisebb egységekben az ehhez csatlakozó, vagy éppen az épület rendeltetéséhez szükséges kiszolgáló egységek kaptak helyet, úgy mint az információ-pénztár, a vizesblokkok, a személyzeti öltöző, és az üzlethelyiség.

Az épület bejárati előtérrel csatlakozik a bevezető rámpához, ami nemcsak a közlekedő folyosó –gyűrű üvegszerkezetének és a közlekedőknek a kiinduló pontja, de összekötése is egyben a két épületszárnynak, valamint innen jutunk az épület által körbevett belső átriumos udvarba is.

Közvetlenül a bejárat mellett helyezkedik el az információ-portaszolgálat, ahol mindig személyzet tartózkodik, és ami egyben pénztárként is üzemel, amennyiben az egész létesítmény és a park meglátogatásához belépő szükséges. A pénztár mellett ruhatárnak alkalmas részt alakítottunk ki, hiszen az épületet egész évben használni lehet és rendezvények, látogatások, kiállítások alkalmával erre szükség van.

Az első körcikk az akár Dargay Attila nevét is viselhető terem lehet, ami a vetítőnek ad helyet, és ahol a tervek szerint a Dargay Attila hagyatéknak lehet majd a közeljövőben méltó helyet biztosítani. Az oldalfalakon a későbbiekben megtervezett installációk formájában lehet kiállítás rendezni, illetve a méltán híres és közkedvelt rajzfilmjeinek vetítése történik itt.

A második körcikk ad teret kiállítások megrendezésének, ahol elképzelhető állandó kiállítás, pl. a bevezetőben említett régészeti kutatások és feltárások eredményeinek bemutatása, de akár időszakos, mindig megújuló kiállításoknak is otthont ad. Mindkét területhez a funkcióból adódóan szükség van raktárra, ami a bevilágító udvar mögött helyezkedik el, és a termekből közvetlenül megközelíthetőek.

A kiállító tér után található kisebb egység foglalja magába a személyzeti öltözők és hozzá tartozó helyiségek területét.

A körcikk területét a már említett közlekedő-folyosó kapcsolja össze, melynek üveg szerkezetű lehatárolása télen-nyáron gyönyörű fényviszonyokat teremt, és ahonnan a fedett-nyitott pergolaszerű árnyékot, eső ellen menedéket adó részre és közvetlenül a belső udvarra juthatunk.

A belső udvar túloldalán a harmadik körcikk ad otthont a foglalkoztató-helyiségnek, ahol a gyerekek és szülei számára egész évben tarthatók foglalkozások, rendezvények. Így e mellett kapott helyet a wc-mosdó blokk, ahol a kisgyerekek számára szükséges pelenkázó helyiséget terveztünk, illetve női és férfi wc-mosdó blokkokat úgy tervezzük kialakítani, hogy legyen benne olyan rész, amit a kisgyerekek is kényelmesen tudnak használni. (Alacsonyabban elhelyezett mosdók pl.)

A negyedik körcikk a vendéglátás területe, ami az előző részhez is kapcsolódik, így a két területet elválasztó bevilágító udvar nyáron kiülő teraszként is üzemelhet. A büfé és fogyasztótere a közlekedőről közvetlenül megközelíthetően nyílászárók elhelyezése nélkül kapcsolódik. A büfépult mögött találhatóak a kiszolgáló terek, úgy mint, előkészítő, raktárak, hűtők. A büfé fogyasztó teréhez előtérben keresztül kis wc-csoport is kapcsolódik, ahol a mozgáskorlátozottak számára kialakított mosdó egyben a női mosdó is. A mosdóblokk folytatása a foglalkoztatóból nyíló raktárhelyiség, amire szükség lehet a funkció miatt. A büféből lehetséges az átjárás az ajándékboltként üzemeltethető egységbe, lehetőséget adva így akár a közös bérbe adhatóságra.

Az épülethez tartozó infrastruktúra kiépítésére a bejárat mellett, kültérről, a rámpáról megközelíthetően elektromos helyiséget, illetve hulladéktárolót is kialakítottunk. Az épület központi gépészetét és berendezéseit a déli bevilágító udvarról nyíló gépészeti helyiségében helyeztük el.

Az épületben álmennyezet építése csak azokban a kiszolgáló helyiségekben szükséges, ahol gépi szellőzést kell alkalmazni, a tervezett terek többségének természetes szellőzése biztosított.

A központi átriumos udvar nemcsak egy központi gyülekezőhely az ide látogató számára, de a gyerekek részére különböző játszó eszközök is itt kerülnek elhelyezésre.

Az átrium közepén található ciszterna gyűjti össze az épületről összegyűlt csapadékvizet, melynek újra hasznosítása így lehetővé válik. A ciszternát egy művészileg megtervezett csobogó rejtje el.

Az átriumot télen, esetleg pici jégpályaként is lehet hasznosítani gyerekek és felnőttek örömeire.

.....”